

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного факультету

Оксана ГОМОТЮК

« 29 » 08 2025р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 29 » 08 2025р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Пластична анатомія»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 02 Культура і мистецтво
спеціальність – 022 Дизайн
спеціалізація – 022.01 Графічний дизайн
освітньо-професійна програма – «Графічний дизайн»

кафедра архітектури та дизайну

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Лабораторні (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	2	3	16	44	4	6	50	120	3

29.08.2025р.

Тернопіль – ЗУНУ
2025

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми «Графічний дизайн» підготовки бакалавра галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 022 Дизайн спеціалізації 022.01 Графічний дизайн затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 11 від 26.06.2024 року, зі змінами, протокол №8 від 26.06.2025 року)).

Робочу програму склав викладач кафедри архітектури та дизайну **П'єх Роман Михайлович**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри архітектури та дизайну, протокол № 01 від 26 серпня 2025р.

В.о. завідувача кафедри архітектури та дизайну, д.архітектури ., професор

Оксана ДЯЧОК

Гарант ОП «Графічний дизайн»
к.пед.н., доц.

Ірина ЦІДИЛО

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПЛАСТИЧНА АНАТОМІЯ»

1. Опис дисципліни «Пластична анатомія»

Дисципліна «Пластична анатомія»	Галузь знань, спеціальність, ОПП, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4	Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»	Статус дисципліни <i>обов'язкова</i> Мова навчання <i>українська</i>
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність: 022 «Дизайн» Спеціалізація: 022.01 Графічний дизайн	Рік підготовки: <i>Денна – 2</i> Семестр: <i>Денна – 3</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітньо-професійна програма «Графічний дизайн»	Лекції: <i>Денна – 16 год.</i> Лабораторні заняття: <i>Денна – 44 год.</i>
Загальна кількість годин – 120	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна – 50 год.</i> Тренінг: <i>Денна – 6 год.</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 4 год.</i>
Тижневих годин – 6 з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Пластична анатомія»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою вивчення курсу «Пластична анатомія» є ознайомлення студентів з предметом, специфікою, етапами розвитку та основною проблематикою пластичної анатомії, опанування комплексом знань, умінь та навичок в галузі пластичної анатомії.

2.2. Завданнями вивчення дисципліни є:

- розкрити зміст, науково-теоретичні основи та методику вивчення пластичної анатомії;
- навчити студентів основам пластичного вирішення в процесі зображення людини;
- формувати уміння застосовувати знання з пластичної анатомії на заняттях з рисунку, живопису, скульптури;
- сприяти розвитку художнього мислення, зорової пам'яті, просторових уявлень, та естетичного ставлення до творів мистецтва.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

СК09. Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка та живопису.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Набуття студентами компетентності з курсу можливе за актуалізації їхніх знань з курсів «Рисунок», «Живопис», «Історія мистецтва».

2.5. Результати навчання.

ПР01. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.

3. Зміст дисципліни «Пластична анатомія»

Змістовий модуль 1. Пластична анатомія – наукова основа зображення людини.

Тема 1. Історія і значення пластичної анатомії як науки.

Розвиток пластичної анатомії від найдавніших часів до сучасності. Найвідоміші канони зображення людини.

Тема 2. Загальний огляд будови людського тіла.

Пропорції, об'єми, канони зображення. Конструктивно-анатомічна будова людини. Замальовки конструктивних схем побудови. Замальовки конструктивної схем побудови людини в положенні контрапост. Замальовки окремо будови носа, ока та вуха.

Змістовий модуль 2. Пластика, рух і побудова скелета та м'язів людини.

Тема 3. Будова черепа.

Загальна форма черепа. Кістки мозкового черепа: потилична, лобна, дві тім'яні, дві вискові, дві клиновидні і решітчаста. Лицьовий череп. Очні западини, грушовидний отвір. Верхні щелепні кістки, виличні кістки, нижня щелепа - щелепний суглоб. Вікові особливості черепа. Виконати рисунок черепа людини в двох ракурсах.

Тема 4. Виконання рисунку суглобів.

Рух і пластика скелета верхніх кінцівок. Виконання рисунку суглобів. Рух і пластика скелета нижніх кінцівок. Замальовки кисті та стопи з натури.

Тема 5. Скелетна основа людського тіла.

Виконання рисунку скелета людини: рух, пластика й побудова. Хребет як основа всього скелета. Хребці. Пропорції і вигини хребта. Грудна клітина. Грудина, її положення та розмір. Ребра (справжні, несправжні та коливні). Форма грудної клітини.

Тема 6. М'язова система людини.

Замальовки особливостей анатомічного зображення положень і рухів людського тіла. Виконання рисунку: пластика, рух і побудова м'язів шиї з головою. Виконання рисунку: пластика, рух і побудова м'язів тулуба (спереду, ззаду). Виконання рисунку: пластика, рух і побудова м'язів верхніх кінцівок. Виконання рисунку: пластика, рух і побудова тазового поясу та м'язів нижніх кінцівок.

**4. Структура залікового кредиту
з дисципліни «Пластична анатомія»**

Тема	Кількість годин					
	Лекції	Лабор. заняття	Самост. робота	Інд. р-та	Тренінг	Контр. заходи
Змістовий модуль I.						
Пластична анатомія – наукова основа зображеннялюдини						
Тема 1. Історія і значення пластичної анатомії як науки.	2	4	3	2	3	поточне опитув.
Тема 2. Загальний огляд будови людського тіла.	4	10	7			поточне опитув.
Змістовий модуль II.						
Пластика, рух і побудова скелета та м’язів людини						
Тема 3. Будова черепа.	2	8	10	2	3	поточне опитув.
Тема 4. Виконання рисунку суглобів.		6	10			поточне опитув.
Тема5. Скелетна основа людського тіла.	4	8	10			поточне опитув.
Тема 6. М’язова система людини.	4	8	10			поточне опитув.
Загалом	16	44	50	4	6	
Підсумковий контроль	екзамен					

5. Тематика лабораторних занять

Лабораторне заняття № 1

Тема 1. Історія і значення пластичної анатомії як науки.

Питання для обговорення:

1. Розвиток пластичної анатомії від найдавніших часів до сучасності.
2. Найвідоміші канони зображення людини.
3. Практичне завдання: Провести дослідження на тему "Вплив великих художників на розвиток пластичної анатомії". Створити презентацію, що міститиме аналіз робіт таких майстрів, як Мікеланджело, Леонардо да Вінчі та інших.

Лабораторне заняття № 2

Тема 2. Загальний огляд будови людського тіла.

Питання для обговорення:

1. Пропорції, об'єми, канони зображення.
2. Конструктивно-анатомічна будова людини.
3. Замальовки конструктивних схем побудови.
4. Порівняння пропорцій та конструктивно-анатомічної будови фігури дорослої людини та дитини.
5. Практичне завдання: Створити анатомічну діаграму, на якій будуть зображені основні пропорції та об'єми людського тіла. Використати різні кольори для позначення різних частин тіла.

Лабораторне заняття № 3

Тема 3. Будова черепа.

Питання для обговорення:

1. Загальна форма черепа.
2. Лицьовий череп.
3. Кістки мозкового черепа.
4. Очні западини, грушовидний отвір.
5. Верхні щелепні кістки, виличні кістки, нижня щелепа - щелепний суглоб.
6. Вікові особливості черепа.
7. Практичне завдання: Виконати детальне креслення черепа з позначенням усіх основних кісток. Додати підписи до кожної частини черепа, включаючи лицьовий череп і мозковий череп.

Лабораторне заняття № 4

Тема 4. Виконання рисунку суглобів.

Питання для обговорення:

1. Рух і пластика скелета верхніх кінцівок.
2. Виконання рисунку суглобів.
3. Рух і пластика скелета нижніх кінцівок.
4. Практичне завдання: Провести серію замальовок, що демонструють різні пози та рухи верхніх і нижніх кінцівок, з акцентом на суглоби. Показати, як змінюється форма суглобів під час руху.

Лабораторне заняття № 5

Тема 5. Скелетна основа людського тіла.

Питання для обговорення:

1. Виконання рисунку скелета людини: рух, пластика й побудова.
2. Хребет як основа всього скелета.
3. Грудна клітина.
4. Практичне завдання: Виконати повний малюнок скелета людини в різних позиціях (стоячи, сидячи, рухаючись). Включити в малюнок анатомічні деталі хребта та грудної клітини.

Лабораторне заняття №6

Тема 6. М'язова система людини.

Питання для обговорення:

1. Замальовки особливостей анатомічного зображення положень і рухів людського тіла.
2. Виконання рисунку: пластика, рух і побудова м'язів тулуба (спереду, ззаду).
3. Виконання рисунку: пластика, рух і побудова м'язів верхніх кінцівок.
4. Виконання рисунку: пластика, рух і побудова тазового поясу та м'язів нижніх кінцівок.
5. Практичне завдання: Створити серію малюнків, що ілюструють м'язи тулуба та кінцівок у різних положеннях (наприклад, під час фізичних вправ). Додати підписи до кожного м'яза та його функцій.

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студентів є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час. Головна мета проведення самостійної роботи полягає у необхідності більш детальнішого розгляду тематики курсу з використанням рекомендованих матеріалів і виконанням практичних завдань.

Самостійна робота студентів із дисципліни «Пластична анатомія» передбачає:

- 1) виконання практичних завдань;
- 2) виконання творчих завдань.

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

№ п/п	Тематика
1.	Замальовки конструктивної схем побудови людини в положенні контрапост.
2.	Виконання рисунку: пластика, рух і побудова м'язів верхніх кінцівок.
3.	Виконання рисунку: пластика, рух і побудова тазового поясу та м'язів нижніх кінцівок.
4.	Замальовки окремо будови носа, ока та вуха.
5.	Виконати рисунок черепа людини в двох ракурсах
6.	Виконати рисунок голови та шиї людини з різних ракурсів

Критерії оцінювання аналогічні до критеріїв оцінювання практичного завдання.

Додаткові бали та заохочення за неформальну освіту

Здобувачі освіти мають можливість отримати додаткові бали (до 10% від загальної оцінки за модуль) за участь у неформальних освітніх активностях, пов'язаних із тематикою курсу:

участь у вебінарах, майстер-класах або конкурсах з пластичної анатомії.

Умови зарахування балів: для отримання додаткових балів необхідно надати викладачу сертифікат, посилання на роботу або інший підтверджуючий документ із коротким описом (до 200 слів) того, як отриманий досвід допоміг у вивченні дисципліни.

Важливо: максимальна кількість додаткових балів за неформальну освіту не може перевищувати 10% від загального вагового коефіцієнта модуля. Деталі зарахування узгоджуються з викладачем індивідуально.

7. Тренінг з дисципліни

Тренінг 1. Презентація та донесення ідей

Основна мета тренінгу – формування уміння представлення виконаних практичних завдань курсу

Завдання тренінгу:

1. Перегляд виконаних практичних завдань курсу.

Тренінг 2. Фінальний проєкт

Підготовка до фінального проєкту (Зустріч 1)

Завдання та вимоги до фінального проєкту. Вибір теми та початок роботи.

Підготовка до фінального проєкту (Зустріч 2)

Перевірка ходу робіт студентів, коригування, рекомендації. Онлайн

Портфолію /творча робота для участі у студентському конкурсі з. Реєстрація студентів, завантаження проєктів.

Захист фінального проєкту

Виступ з презентацією. Перевірка вихідних матеріалів. Фідбек та оцінка.

8. Методи навчання

Для забезпечення ефективного та всебічного опанування дисципліни пропонується застосовувати комбінацію традиційних, інтерактивних та інноваційних методів навчання, що сприятимуть розвитку теоретичних знань, практичних навичок, критичного мислення та творчих здібностей студентів.

1. Теоретичні лекції

- Викладання основних понять анатомії: будова людського тіла, пропорції, м'язи, кістки.

- Використання візуальних матеріалів (слайди, відео) для ілюстрації анатомічних структур.

2. Практичні заняття

- Малювання з натури: Студенти працюють з живими моделями, щоб вивчити анатомію в реальному часі.

- Створення анатомічних схем: Студенти можуть малювати схеми, що показують структуру м'язів та кісток.

3. Аналіз мистецьких творів

- Розгляд класичних і сучасних творів мистецтва з акцентом на анатомічну точність.

- Дискусії про техніки художників у зображенні фігури.

4. Групові проекти

- Студенти можуть працювати в групах над створенням анатомічних атласів або презентацій, що допомагає розвивати командну роботу та комунікаційні навички.

5. Інтерактивні вправи

- Використання ігор та інтерактивних завдань для закріплення знань (наприклад, вікторини на знання анатомії).

- Створення кросвордів або інших завдань на основі термінології.

6. Самостійна робота студентів

- Введення портфоліо: Студенти створюють портфоліо своїх робіт, що включає малюнки, схеми та проекти, які демонструють їхні навички в анатомії.

- Проектна діяльність: Розробка індивідуальних проектів на тему анатомії, які можуть включати дослідження конкретних аспектів будови тіла або створення анімацій.

- Дослідницькі роботи: Написання рефератів або есе на тему анатомії в мистецтві та дизайні.

8. Інноваційні та технологічні методи

Інноваційні методи з використанням ШІ:

Генерація контенту

- Студенти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для створення творчих зображень на основі анатомічних концепцій. Це дозволяє їм експериментувати з формою та стилем, отримуючи унікальні результати, які можна аналізувати і обговорювати на заняттях.

9. Запрошення фахівців

- Організація майстер-класів або лекцій від професійних художників або анатомів для поглиблення знань.

10. Контроль та оцінювання

- Регулярний моніторинг прогресу студентів через оцінювання практичних робіт, проектів і портфоліо.

- Використання критеріального оцінювання для чіткої оцінки навичок та знань студентів.

- Проведення поточного опитування на знання теоретичних аспектів анатомії.

11. Рефлексія та обговорення

- Проведення обговорень після практичних занять для аналізу процесу навчання та отриманих результатів.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Пластична анатомія» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на практичних заняттях, індивідуальних бесідах та виконання ними завдань самостійної роботи, перегляд творчих робіт;
- модульний контроль застосовується після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни, оцінка модульного контролю складається з балів, накопичених упродовж вивчення змістового модуля;
- підсумковий контроль проводиться у формі екзамену у термін, визначений графіком підсумкового контролю.

10. Політика оцінювання.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів установлюються конкретні терміни. Перескладання модулів здійснюється в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим, пропуски практичних занять відпрацьовуються. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету чи інституту.

Політика використання ІІІ в курсі «Пластична анатомія» спрямована на сприяння відповідальному та етичному його застосуванню, заохочуючи студентів експериментувати з інструментами ІІІ для розширення творчих можливостей, автоматизації рутинних завдань та генерації ідей, проте з обов'язковим збереженням критичного мислення, оригінальності та людиноцентричного підходу, а також чітким посиленням на використання ІІІ та уникненням плагіату чи шахрайства.

Політика щодо визнання результатів навчання

Відповідно до «Положення про визнання в Західноукраїнському національному університеті результатів попереднього навчання» (https://www.wunu.edu.ua/pdf/pologenya/Polozhennya_ruzult_poper_navch.pdf) здобувачам вищої освіти може бути зараховано результати навчання (неформальної / інформальної освіти, академічної мобільності тощо) на підставі документів, що їх підтверджують (сертифікати, довідки, документи про підвищення кваліфікації тощо). Рішення про зарахування здобувачу результатів (певного освітнього компонента в цілому, або ж окремого виду навчальної роботи за таким освітнім компонентом) приймає вповноважена Комісія з визнання результатів навчання за процедурою, визначеною вищезазначеним положенням.

11. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал за 100-бальною шкалою з дисципліни визначається як середньозважена величина залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих на лабораторних заняттях теми 1-3 (3 завдання – 3 оцінки)	Підсумкова робота, яка охоплює всі теми. Модульний контроль 1 проводиться на лабораторному занятті.	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих на лабораторних заняттях теми 4-6 (3 завдання – 3 оцінки)	Підсумкова робота, яка охоплює всі теми. Модульний контроль 2 проводиться на лабораторному занятті.	Перегляд та захист демонстраційних та презентаційних матеріалів курсу	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконані завдання самостійної роботи	Теоретичні питання (2 питання по 25 балів), практичне завдання 1 – 50 балів, макс. 100 балів

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Критерії оцінювання практичного завдання з пластичної анатомії

Назва критерію	Характеристика критерію
<i>Точність анатомічних пропорцій</i>	Оцінюється правильність зображення або моделювання анатомічних структур відповідно до їх реальних пропорцій. Важливо враховувати масштаби, розміри та відстані між елементами. Студент повинен продемонструвати знання основних анатомічних співвідношень.
<i>Деталізація та реалістичність</i>	Оцінюється рівень деталізації виконаної роботи, включаючи текстуру, колір та об'єм. Важливо, щоб моделі або малюнки були не лише точними, а й візуально привабливими та реалістичними. Студент має показати вміння передавати нюанси анатомії.
<i>Техніка виконання</i>	Оцінюється якість виконання роботи з точки зору використаних технік та інструментів. Це може включати акуратність ліній, рівномірність нанесення матеріалів, а також загальне вміння працювати з обраними засобами (фарби, глина, цифрові інструменти тощо).
<i>Пояснення та обґрунтування</i>	Оцінюється здатність студента пояснити свої вибори під час виконання завдання. Це може включати обґрунтування вибору техніки, матеріалів, а також пояснення анатомічних особливостей, що були відтворені. Студент повинен продемонструвати теоретичні знання та їх застосування на практиці.

<i>Креативність та інноваційність</i>	Оцінюється оригінальність підходу до виконання завдання. Студенти можуть продемонструвати креативність у виборі композиції, стилю або методів роботи. Важливо, щоб робота не лише відповідала вимогам, але й показувала індивідуальність автора.
---------------------------------------	--

Характеристика рівнів практичних завдань

За шкалою ЗУНУ	Характеристика рівнів виконаних завдань
90-100	– Високий рівень точності анатомічних пропорцій, усі елементи зображені правильно. – Відзначається виняткова деталізація та реалістичність роботи, що демонструє глибоке розуміння анатомії. – Використано професійні техніки виконання, без помилок і недоліків. – Студент надає чіткі, обґрунтовані пояснення своїх рішень, демонструючи знання теорії. – Робота є оригінальною та креативною, з інноваційними підходами.
85-89	– Загалом точні анатомічні пропорції, але можуть бути незначні відхилення. – Добра деталізація та реалістичність, хоча деякі елементи могли б бути виконані краще. – Використано правильні техніки, проте є незначні недоліки в виконанні. – Студент надає задовільні пояснення своїх виборів, але деякі моменти потребують уточнення. – Робота креативна, але не така оригінальна, як у першому рівні.
75-84	– Досить точні анатомічні пропорції, але є помітні помилки у деяких елементах. – Середній рівень деталізації та реалістичності; робота виглядає добре, але потребує доопрацювання. – Використано базові техніки, однак присутні помилки в їх застосуванні. – Пояснення вибору елементів роботи є загальними і потребують більшої глибини. – Креативність присутня, але незначна; робота виглядає стандартно.
65-74	– Неправильні анатомічні пропорції, значні відхилення в зображенні. – Низький рівень деталізації та реалістичності; робота виглядає незавершеною або спрощеною. – Використано базові техніки, але з помітними недоліками у виконанні. – Пояснення вибору елементів роботи є поверхневими і не достатньо обґрунтованими. – Обмежена креативність; робота виглядає шаблонно.
60-64	– Значні помилки в анатомічних пропорціях; робота не відповідає основам анатомії. – Дуже низький рівень деталізації та реалістичності; робота виглядає незадовільно. – Використано неефективні техніки, що призвели до значних недоліків у виконанні. – Пояснення вибору елементів роботи відсутнє або дуже слабе. – Креативність практично відсутня; робота виглядає неоригінально.

35-59	– Помітні помилки в анатомічних пропорціях; робота має значні відхилення від правильного зображення. – Низький рівень деталізації та реалістичності; робота виглядає незавершеною або спрощеною. – Використано базові техніки, але з помітними недоліками у виконанні, що свідчать про недостатнє володіння матеріалом. – Пояснення вибору елементів роботи є поверхневими і не достатньо обґрунтованими; деякі моменти залишаються незрозумілими. – Обмежена креативність; робота виглядає шаблонно, без індивідуального підходу, але є спроби внести щось нове.
1-34	– Критичні помилки в анатомічних пропорціях; робота не відповідає вимогам завдання. – Відсутність деталізації та реалістичності; робота виглядає незадовільно або незавершеною. – Технічні помилки, які свідчать про невміння працювати з матеріалами або інструментами. – Відсутність будь-якого пояснення вибору елементів роботи. – Повна відсутність креативності; робота є копією або не має жодної індивідуальності.

Критерії оцінювання екзамєну

з дисципліни «Пластична анатомія»

1. Оцінювання теоретичних питань (2 питання по 25 балів)

23–25 балів (відмінний рівень)

Студент дає повну, логічну та аргументовану відповідь. Виявляє глибоке розуміння матеріалу, правильно використовує анатомічну термінологію, демонструє знання будови людського тіла, пластики скелета та м'язів. Відповідь структурована, послідовна, з прикладами застосування знань у рисунку людини.

19–22 бали (дуже добрий рівень)

Відповідь достатньо повна та змістовна. Студент добре володіє матеріалом і правильно використовує основні поняття пластичної анатомії. Можливі незначні неточності або неповне розкриття окремих аспектів теми.

15–18 балів (добрий рівень)

Студент демонструє знання основних положень теми, однак відповідь є менш повною. Можуть бути окремі неточності у поясненні анатомічних структур або їхньої ролі у зображенні людини.

12–14 балів (посередній рівень)

Відповідь поверхнева. Студент має загальне уявлення про тему, але допускає помилки в термінах або поясненні анатомічних особливостей. Матеріал розкрито частково.

10–11 балів (задовільний рівень)

Студент відтворює лише окремі фрагменти матеріалу. Знання є фрагментарними, відповідь неповна.

6–9 балів (незадовільний рівень)

Відповідь містить суттєві помилки. Студент демонструє слабе розуміння теми.

0–5 балів (незадовільний рівень)

Студент не може відповісти на питання або відповідь не відповідає темі.

2. Оцінювання практичного завдання (50 балів)

Практичне завдання передбачає **виконання анатомічного рисунку (череп, скелет, м'язова система або їх елементи).**

45–50 балів (відмінний рівень)

Рисунок виконано грамотно та професійно. Точно передано пропорції, конструкцію та анатомічну будову. Переконливо показано пластичну структуру форми, взаємозв'язок кісток і м'язів. Робота відзначається чіткою побудовою, правильним передаванням об'єму та простору, акуратністю і впевненим володінням графічними засобами.

40–44 бали (дуже добрий рівень)

Рисунок виконано правильно, передано основні анатомічні пропорції та конструкцію. Можливі незначні неточності у деталях або тональному вирішенні.

35–39 балів (добрий рівень)

Основна форма та анатомічна структура передані правильно, але робота містить помилки у пропорціях, конструктивній побудові або передачі об'єму.

30–34 бали (посередній рівень)

Рисунок виконано з помітними недоліками. Частково порушено пропорції та анатомічну будову. Об'єм і конструкція передані недостатньо переконливо.

25–29 балів (задовільний рівень)

Робота виконана на мінімально достатньому рівні. Спостерігаються значні помилки у пропорціях, побудові або анатомічній точності.

15–24 бали (незадовільний рівень)

Рисунок виконано з суттєвими помилками. Відсутнє чітке розуміння анатомічної будови та конструкції форми.

0–14 балів (незадовільний рівень)

Практичне завдання не виконано або виконано на дуже низькому рівні.

Критерії оцінювання самостійної роботи

90–100 балів – відмінно Студент повністю виконав усі завдання самостійної роботи. Роботи демонструють глибоке розуміння анатомічної будови людини. Правильно передано пропорції, конструктивну побудову та пластичну структуру форми. Переконливо передано рух і взаємозв'язок анатомічних елементів. Роботи виконані акуратно, композиційно врівноважено та з упевненим володінням графічними засобами.

85–89 балів – дуже добре Завдання виконано повністю. Студент добре розуміє анатомічну будову людини та правильно передає основні пропорції і конструкцію. Можливі незначні неточності у деталях або передачі пластики форми.

75–84 бали – добре Завдання виконано загалом правильно. Передано основні анатомічні пропорції та форму, однак робота містить окремі помилки у конструктивній побудові або передачі руху та об'єму.

65–74 бали – посередньо Роботи виконані з помітними недоліками. Частково порушено пропорції та анатомічну побудову форми. Пластика руху та конструкція передані недостатньо переконливо.

60–64 бали – задовільно Студент виконав мінімальні вимоги самостійної роботи. Роботи містять значні помилки у пропорціях, конструкції або передачі анатомічної структури.

35–59 балів – незадовільно Завдання виконано частково або формально. Роботи демонструють слабе розуміння анатомічної будови та конструктивної побудови форми.

11–34 бали – незадовільно Самостійні завдання практично не виконані або виконані на дуже низькому рівні. Відсутнє розуміння анатомічної будови та принципів побудови форми.

Критерії оцінювання тренінгу з дисципліни

Тренінг 1. Презентація та донесення ідей

90–100 балів – відмінно Студент активно бере участь у тренінгу, чітко та аргументовано презентує виконані практичні завдання. Вміє логічно пояснити ідею роботи, використані художні засоби, композиційні та кольорові рішення. Демонструє впевнені комунікативні навички, здатність аналізувати власні та чужі роботи, формулювати конструктивні зауваження.

85–89 балів – дуже добре Студент добре презентує власні роботи, пояснює їхню концепцію та особливості виконання. Бере участь в обговоренні, проте аналіз може бути менш глибоким або не завжди достатньо аргументованим.

75–84 бали – добре Презентація виконаних робіт зрозуміла, але не завжди достатньо структурована. Студент пояснює основні ідеї роботи, однак аналіз художніх рішень є загальним. Участь у дискусії обмежена.

65–74 бали – посередньо Презентація поверхнева або недостатньо логічна. Пояснення творчого задуму та художніх засобів неповне. Активність у обговоренні мінімальна.

60–64 бали – задовільно Студент формально представляє виконані роботи. Пояснення коротке та недостатньо обґрунтоване. Участь у дискусії обмежена.

35–59 балів – незадовільно Презентація виконаних робіт неповна або не розкриває їхньої ідеї. Студент майже не бере участі в обговоренні.

1–34 бали – незадовільно Студент не підготував презентацію або не бере участі в тренінгу.

Тренінг 2. Фінальний проєкт

Підготовка та захист фінального проєкту

90–100 балів – відмінно Фінальний проєкт виконано на високому рівні. Робота демонструє оригінальність ідеї, продуману концепцію та якісне виконання. Презентація структурована, аргументована та переконлива. Студент впевнено відповідає на запитання, демонструє розуміння процесу створення проєкту. Портфоліо оформлене професійно.

85–89 балів – дуже добре Проєкт виконано якісно, ідея та концепція зрозумілі. Презентація логічна, але можливі незначні недоліки в оформленні або аргументації.

75–84 бали – добре Проєкт виконано правильно, але робота має певні недоліки у концепції, композиційному рішенні або презентації. Обґрунтування ідеї не повністю розкрито.

65–74 бали – посередньо Проєкт виконано з помітними недоліками. Ідея розкрита частково, презентація недостатньо структурована.

60–64 бали – задовільно Проєкт виконано на мінімально достатньому рівні. Спостерігається слабке опрацювання ідеї або недостатня якість виконання.

35–59 балів – незадовільно Проєкт виконано частково або формально. Відсутня чітка концепція або належна презентація.

11–34 бали – незадовільно Фінальний проєкт не виконано або не представлено на захисті.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проєктор	1-6
2	Проекційний екран	1-6
3	Наявність доступу до мережі Інтернет (за необхідності)	1-6
4	Ноутбук	1-6
5	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-6
6	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-6

Рекомендовані джерела інформації

1. Афанасьєва Н. А. Теорія і методика професійного навчання анатомічної пластики майбутніх викладачів сфери дизайну // *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2024.
2. Пісьо С. Пластична анатомія в освіті дизайнерів // *Нотатки сучасної науки*. 2024. № 12. С. 6–7.
3. Веремчук В. С. Основи пластичної анатомії та малюнка / В. С. Веремчук, В. О. Долгіх. К.: Приватна школа, 2012. 330 с.
4. Гетьман Ю. А., Стельмах Л. С. Рисунок. Вивчення і зображення голови людини. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Дизайн» денної та заочної форми навчання. Луцьк: ЛНТУ, 2010. 92 с.
5. Дворник Ю. В. Жива вода рисунка. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. 176 с.
6. Коц С.М., Коц В.П.. Анатомія людини. Навчальний посібник. Харків: ХНПУ, 2022. 336 с.
7. Мельничук А. Анатомічна колекція кабінету пластичної анатомії Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури. *Художня культура. Актуальні проблеми*. 2022. № 18(1). С. 43–49.
8. Мельничук А. Анатомічна колекція кабінету пластичної анатомії Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури. *Художня культура. Актуальні проблеми*. 2022. № 18(1). С. 43–49.
9. Методичні рекомендації з дисципліни «Пластична анатомія»: для студентів спеціальності 022 Дизайн, ОП «Графічний дизайн». Укладач: П'єх Р.М. Тернопіль: ЗУНУ, 2024.

10. Мірчук З. П., Мірчук М. В. Анатомія людини. Навчальний посібник. Дрогобич: Вимір, 2007.
11. Підручник «Пластична анатомія» І. М. Наталуха, В. В. Апальков, С. В. Рибін, В. А. Носань, Р. Ю. Ногін, Харків, ХДАДМ, Майдан, 2018, 206 стр, іл 189
12. Пісьо С. Основи пластичної анатомії // *SWorldJournal*. 2024. № 23-03. С. 40–45.
13. Пісьо С. Пластична анатомія в освіті дизайнерів // *Нотатки сучасної науки*. 2024. № 12. С. 6–7.
14. Сидоренко П. І., Бондаренко Г. О., Куц С. О. Анатомія та фізіологія людини: підручник. Київ: Кондор, 2015.
15. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: Теоретико-методологічні основи комплексного навчання: Навчальний посібник. Львів: аверс, 2010. 496 с.

Електронні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>
4. Навчальний курс «Пластична анатомія»
https://wiki.cusu.edu.ua/index.php/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81_%22%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0_%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%8F%22